

Jelveds version: En ministerfortælling uden modspil

Marianne Jelved. Foto: Steen Brogaard/Folketinget.

FRANK KORSHOLM

Politisk redaktør

20.06.2025

BØGER // ANMELDELSE – Marianne Jelveds politiske erindringer, *Jelved, som det var*, er en ensidig, men velfortalt gennemgang af en lang karriere i magtens centrum. Der er ingen modspil, få dokumenter og ingen kilder – men flere nyheder og revideringer af den officielle fortælling.

Forlag: People's

Antal sider: 300

Udgivelsesdato: 2025-06-11

Originalsprog: Dansk

Marianne Jelved har udgivet en bog. Hun har godt nok fået sin gamle våbenfælle Simon Emil Ammitzbøll-Bille til at føre pennen, men det er udelukkende Jelveds fortælling. Hun får intet modspil i bogen.

Det er, som det altid er med subjektive politiske bøger, både deres styrke og samtidig også deres klare svaghed.

Bogens titel er *Jelved, som det var*, og det kunne jo lyde, som om der her er tale om den eviggyldige politiske sandhed.

Men desværre kan dens subjektivitet ikke bruges som dokumentation for andet end den vinkel, som fortælleren har på historiens gang og på de sværdslag, hun var involveret i.

Bogen byder på mange politiske fortællinger og udspringer udelukkende af Jelveds hukommelse. Der er ingen nuancer, ingen kant fra andre kilder, ingen dokumenter eller hemmelige SMS'er, som er blevet så populære, og som kunne have givet bogen et ekstra pift.

Bogen skal ses som nedslag i Jelveds lange politiske karriere, der strakte sig over mere end 30 år, og som kulminerede med økonomiministerposten gennem hele Nyrup-perioden fra 1993-2001.

Retfærdigvis skal det nævnes, at Marianne Jelved stod for et af de mest overraskende comebacks i dansk politik, da Margrethe Vestager i 2012 bad hende træde til som kulturminister, efter Uffe Elbæk havde trukket sig oven på en skandale, der mindede om vennetjenester. Et par år senere kunne hun også smykke sig med titlen som kirkeminister.

Det er dog uden sammenligning som økonomiminister, at hun satte sine tydelige spor – og det gjorde hun til gengæld i en sådan grad, at det som 70-årig faktisk lykkedes hende at blive kultfigur blandt de helt unge radcoolere.

Bogen er hurtigt læst, og den finder aldrig vej til den øverste hylde med politisk litteratur. Men den er velfortalt, og så byder den også på 3-4 nyheder for undertegnede, der arbejdede som politisk journalist på Christiansborg under hele Jelveds storhedstid.

Blandt andet gør hun op med myten om, at det alene var partikollegaen Niels Helveg Petersen, der på den berømte københavnske smørrebrødsrestaurant Ida Davidsen opfordrede Poul Nyrup Rasmussen til at tage opgøret med Svend Auken om formandsposten i Socialdemokratiet i 1992.

Opgøret, der jo betød, at Det Radikale Venstre svingede tilbage og sikrede Poul Nyrup statsministerposten og radikal regeringsdeltagelse de næste ni år.

Den samtale havde Marianne Jelved nemlig allerede taget med Nyrup mere end et år tidligere, hvor hun havde ladet ham forstå, at de radikale aldrig ville kunne acceptere Svend Auken som statsminister.

Jelveds håndtaske blev som bekendt et symbol på hendes stædighed, og det var ikke kun herhjemme, at politiske modstandere fik kærligheden at føle

Marianne Jelved åbner også op for, hvad der skete i de hektiske dage efter Tamilrapporten i januar 1993, hvor statsminister Poul Schlüter havde besluttet at træde tilbage efter dommer Honslets belastende rapport.

Meget er i forvejen velbelyst. Ikke mindst, at den konservative finansminister og i egen optik også konservativ kronprins, Henning Dyremose, med alle midler forsøgte at bevare magten på blå side.

Først forsøgte han – bistået af Venstres formand, Uffe Ellemann-Jensen – sig nærmest med noget, der minder om et statskup, hvilket dronningens daværende kabinetssekretær, Niels Eilschou Holm, dog fik forpurret.

Marianne Jelved havde på daværende tidspunkt allerede meddelt Poul Schlüter, at hun ikke kunne støtte Dyremose, men ønskede en dronningerunde. Var det alligevel lykkedes Dyremose at sætte sig i statsministerstolen, ville det altså have været med et folketingsflertal imod sig.

Da det går op for Dyremose og Ellemann, at slaget var tabt for dem, tilbyder de i stedet statsministerposten til Marianne Jelved, hvilket hun dog pænt takker nej til.

Er man interesseret i hovedpersonens egen udlægning, skal det nævnes, at Henning Dyremose også er bogaktuel og har reserveret et anseeligt antal sider på at fortælle sin version af magtspillet efter Tamilrapporten.

Jelved stod fast

Det er vel også nyt, at Marianne Jelved har reflekteret over den særlov, som Det Radikale Venstre stemte for i 1992, og som sikrede 321 palæstinensere varigt ophold i Danmark, efter de havde besat Blågård Kirke.

I bogen kalder hun det en fejl, og det vækker dyb bekymring, at den overvejende del senere fik en kriminel løbebane. Den radikale humanisme kom med en høj pris.

Jelveds håndtaske blev som bekendt et symbol på hendes stædighed, og det var ikke kun herhjemme, at politiske modstandere fik kærligheden at føle.

Jelved søgte således aldrig den folkelige popularitet. Men hun fik den alligevel og førte sit parti frem til et af sine bedste resultater

nogensinde med 17 mandater i 2005

“

På den internationale scene satte hun både den engelske premierminister, Tony Blair, og den tyske kansler, Gerhard Schröder, på plads, da de to stormagter ønskede at udskyde en EU-beslutning om at ophæve det toldfrie salg – primært i lufthavnene og i internationalt farvand.

Jelved stod fast, og det blev blandt andet enden på de folkelige spritbåde på Flensborg Fjord, hvor mange danskere i tidernes morgen har drukket sig til en billig brandert.

Jelved søgte således aldrig den folkelige popularitet. Men hun fik den alligevel og førte sit parti frem til et af sine bedste resultater nogensinde med 17 mandater i 2005.

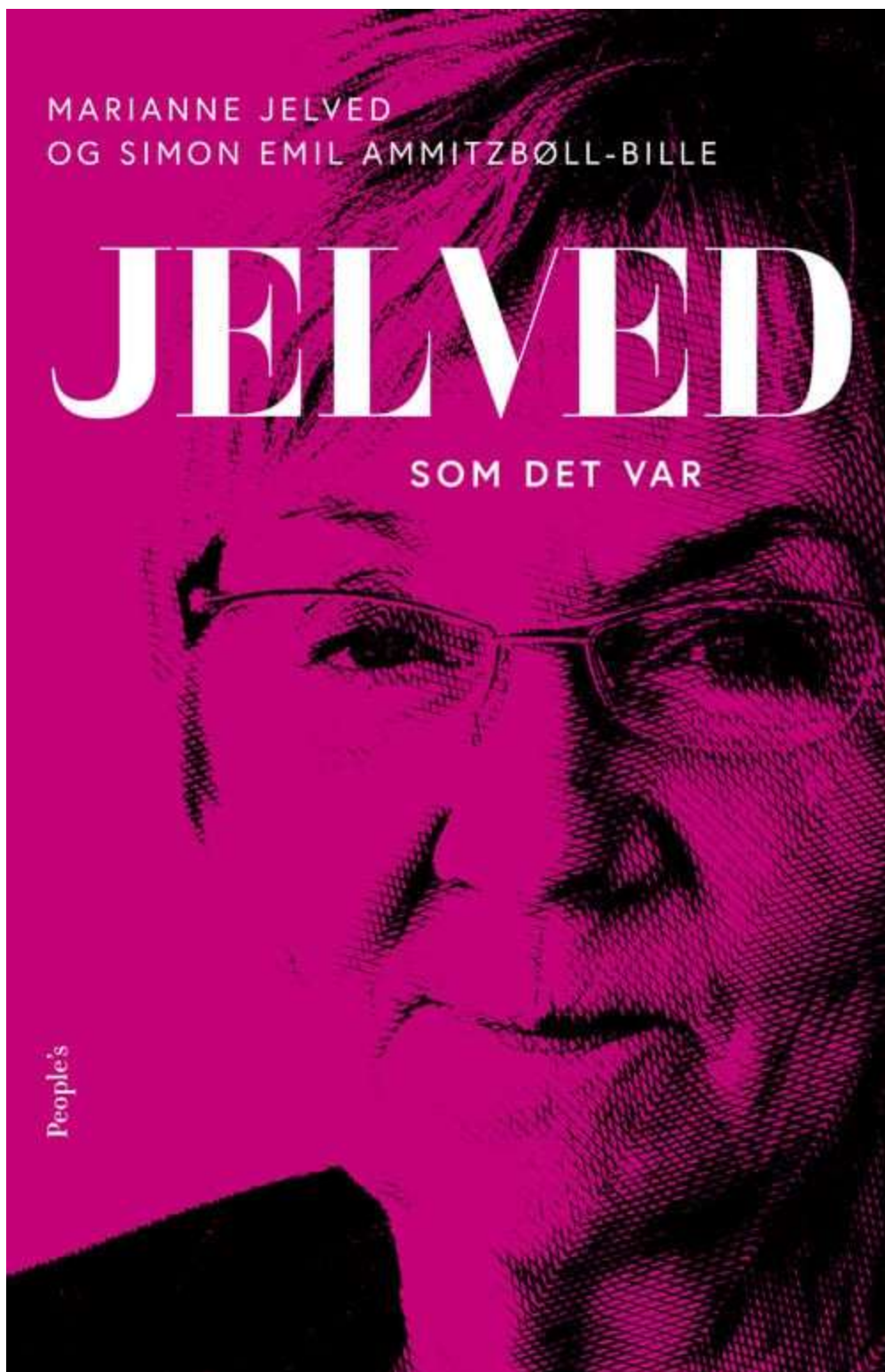
Derefter gik det dog kun ned ad bakke.

Udlændingepolitikken martrede de radikale, som så mange andre. Anders Samuelsen og Naser Khader dannede Ny Alliance, men havde dog ikke større skam i livet, end at de ifølge bogen dagen efter mødte op på Jelveds private adresse med morgenbrød.

Senere forlod også denne bogs forfatter de radikale og hoppede med i Liberal Alliance. I 2007 trak Margrethe Vestager og Niels Helveg tæppet væk under Jelved.

“Ja, jeg blev væltet,” fortæller Jelved, selvom man dengang fik det til at lyde som et frivilligt valg at træde ned fra tronen som partiformand.

Uanset de manglende nuancer og det manglende modspil i bogen, vil Marianne Jelved blive husket som en af de store og mindeværdige ministre fra 90'erne, og hendes egen udlægning af begivenhedernes forløb vil altid være interessant.

erindringer

Frank Korsholm

Marianne Jelved

politik

Simon Emil Ammitzbøll-Bille

FRANK KORSHOLM

Frank Korsholm er politisk redaktør på POV. Han er journalist og rådgiver samt konsulent. Han har blandt andet arbejdet som politisk redaktør og lederskribent på Børsen og har også været pressechef for de Konservative samt særlig rådgiver og taleskriver for bl.a. tre ministre - Bendt Bendtsen, Lene...